

Advies SARC - Algemene Raad

Gecoördineerd advies beheersovereenkomst VRT 2012-2016

Context

De openbare omroep in Vlaanderen, de VRT, werkt voornamelijk op basis van de bepalingen die opgenomen zijn in het decreet betreffende radio-omroep en televisie van 27 maart 2009 ('Mediadecreet'). Daarin is onder andere ook bepaald dat aan de basisprincipes in het decreet verder vorm wordt gegeven in een beheersovereenkomst, die de VRT sluit met de Vlaamse Regering.

De huidige beheersovereenkomst¹ loopt van 2007 tot eind 2011. Dit betekent dat ten laatste medio 2011 een nieuwe beheersovereenkomst moet worden afgesloten, die zal gelden van 2012 tot eind 2016. De Sectorraad Media van de SARC bracht hierover al advies uit op 14 december 2010².

Vlaams minister voor Media, mevrouw Ingrid Lieten verzoekt ook de Sectorraad Kunsten en Erfgoed, de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk en de Vlaamse Sportraad van de SARC om advies. Aangezien het om een transversaal thema gaat dat alle deelraden van de SARC aanbelangt, besluit de Algemene Raad van de SARC om een gecoördineerd advies uit te brengen. De bijdragen vanuit de drie betreffende sectorraden van de SARC werden achteraan volledig opgenomen.

De Algemene Raad van de SARC ontwaart enkele basisprincipes die uit elk van de bijdragen vanuit de sectorraden blijken.

Doorheen de tekst zal het gaan over cultuur- en sportbeleving. De SARC wil benadrukken dat kinderen en jongeren daarbij telkens in het achterhoofd moeten worden gehouden als belangrijke transversale doelgroep³.

1. Sterke en kwaliteitsvolle openbare omroep

De SARC drukt eerst en vooral zijn appreciatie uit voor de VRT. De Vlaamse openbare omroep neemt momenteel een **sterke positie** in, ook in vergelijking met openbare omroepen

---

¹ http://www.cjism.vlaanderen.be/media/downloads/beheersovereenkomst_VRT_2007-2011.pdf

² http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/SR_media/adviezen/20101214_MED_advies_beheersovereenkomst_VRT_2012-2016.pdf

³ De SARC verwijst in dit verband ook naar het advies van de Vlaamse Jeugdraad van 1 december 2010: http://www.vlaamsejeugdraad.be/wp-content/files_flutter/12917338311017AdviesbeheersovereenkomstVRT.pdf

in vergelijkbare Europese landen. Het is voor de SARC essentieel dat deze positie gevrijwaard blijft.

Onder andere de Sectorraad Media poneert in zijn advies dat de VRT de standaard moet zetten wat **kwaliteit** betreft. De Algemene Raad wil deze wens aanvullen met een dubbele boodschap.

Eenzijds is de Algemene Raad van mening dat deze oproep voor kwaliteit niet mag uitmonden in een elitaire openbare omroep die enkel voor Vlaamse hoger opgeleiden televisie en radio maakt.

Anderzijds waarschuwt de Algemene Raad ook voor een al te groot populisme: het streven naar een zeker publieksbereik mag op geen enkel moment leiden tot een compromis wat de kwaliteit betreft.

Een grote opdracht van de VRT moet zijn dat ze probeert om **segmentatie weg te werken**, wat niet betekent dat er geen doelgroependifferentiatie kan zijn.

2. Openbare omroep draagt bij aan creëren van breed draagvlak en stimuleert participatie

De SARC wenst niet te verzanden in een discussie over ‘meer of minder’ cultuur of sport op de openbare omroep. Hij vindt het wel belangrijk dat er een visie wordt ontwikkeld: wat willen we voor de samenleving via sport of cultuur op de VRT. Het brengen van cultuur- of sportitems op radio of televisie kan immers een enorme boost geven aan de beleving van sport of cultuur. De openbare omroep speelt daarbij een grote rol.

De SARC ziet verschillende functies die de VRT kan vervullen om bij te dragen aan een draagvlak voor cultuur en sport.

Ten eerste moet de openbare omroep over deze sectoren **informer en duiding geven**. De sectoren zijn daarbij graag bereid om waar nodig en nuttig hun expertise ter beschikking te stellen. Daar tegenover moet staan dat voor hen duidelijk is waar zij met vragen of suggesties terecht kunnen. Er zijn eengemaakte cultuur- en sportredacties op de VRT, maar wat helderheid en structuur van deze aanspreekpunten – zoals de cultuur- en de sportcel – betreft, ziet men in het veld toch nog wel wat verbetermogelijkheden.

Ten tweede wordt er veel belang gehecht aan de **documentatiefunctie** van radio en televisie. Radio- en televisieprogramma's kunnen een bepaald thema op een mooie, uitgediepte manier capteren en eventueel bewaren. Een mooie *Goudvis* of *Belga Sport* vormen bijvoorbeeld tijdsdocumenten met een zekere waarde voor een toekomstig publiek, maar evengoed kan het volledig uitzenden van een concert of een sportwedstrijd heel wat betekenen voor personen die op het moment zelf niet aanwezig konden zijn.

Tot slot zijn de audiovisuele media een grote motor wat betreft het **stimuleren, promoten en aanzetten tot participeren** aan cultuur of sport. Het sportaanbod op televisie moet bijvoorbeeld bijdragen tot de sportieve bewustmaking, en mag niet beperkt blijven tot passieve sportbeoefening. Volgens de Algemene Raad is het daarbij nuttig dat de openbare omroep een actieve partner is voor bepaalde evenementen uit de sectoren, hetgeen een gemeenschappelijke strategie impliceert.

Met dien verstande dat dit niet enkel opgaat voor de meer populaire vormen van cultuur of sport, maar dat er breder wordt gekeken (zie ook 3), los van commerciële belangen en kijkcijferfetisjen.

3. Blijvende en brede aandacht voor cultuur en sport en voor een transversale benadering

De SARC hoopt dat de inspanningen die er in de voorbije jaren ontegensprekelijk zijn geweest, in de nieuwe beheerperiode geconsolideerd worden.

Wat cultuur betreft, houdt dit in dat er voldoende **aandacht** blijft **voor de verschillende cultuuruitingen** in de verschillende sporen, programma's en netten op de VRT, zowel op radio als op televisie. Het zogenaamde driesporenbeleid heeft immers zeker al zijn vruchten afgeworpen.

Deze blijvende aandacht moet een brede waaier aan cultuur omhelzen: zowel populaire als 'moeilijkere' cultuur, zowel kunsten met al zijn deelsectoren als roerend, onroerend en immaterieel erfgoed, alsook aandacht voor sociaal-culturele thema's en onderwerpen, vorming, jeugdwerk, en aandacht voor (participatie aan) een 'warme' samenleving.

Voor **sport** is er echter nog wat **werk aan de winkel** wat betreft de invulling van sportprogramma's op VRT radio en televisie.

De SARC pleit samen met de Vlaamse Sportraad voor een brede sportvisie, met de grootst haalbare variatie in het aanbod. Het gaat zowel om breedtesport als wedstrijdsport en topsport. Bovendien moeten alle sporten aan bod komen, ook bijvoorbeeld de damessport en de gehandicaptensport.

De methode van uitzendingen op drie sporen, namelijk een generalistisch aanbod voor iedereen (vb. een item in *De rode loper*, sport in *Het journaal*), een generalistisch aanbod voor doelgroepen (vb. een 'Vlaanderen Sportland', *Cobra tv*) en een specialistisch thematisch aanbod (vb. een uitzending van de Koningin Elizabeth Wedstrijd, het live brengen van het Vlaams kampioenschap veldlopen), verdient volgens de SARC dus zeker verderzetting.

De SARC ziet bovendien veel mogelijkheden voor een meer **transversale benadering** van al deze aspecten. Nu al, bijvoorbeeld, verbindt een uitzending als *De Flandriens* sport moeiteloos met Vlaams cultureel erfgoed.

4. Sectoren zijn vragende partij voor meer samenwerking

De *core business* van de VRT is het verzorgen van kwaliteitsvolle uitzendingen. Vanuit de sectoren is men daarbij graag bereid waar nodig en nuttig hun expertise aan te bieden op inhoudelijk vlak (zie ook 2). Zoals dit ook al gebeurt voor de toeristische sector, zou er ook meer **samenwerking** kunnen ontstaan **op vlak van promotie en marketing** van cultuur en van sport. Men ziet hier onder andere een taak weggelegd voor het agentschap Bloso en de Vlaamse Sportfederatie wat sport betreft. Het culturele veld is meer voorstander van een systeem van verdere ontsluiting van uitzendingen door o.a. culturele instellingen of via de websites van (de toeristische dienst van) steden en gemeenten, mits goede afspraken over het financiële aspect. In het grotere debat over de rechtenproblematiek zou deze discussie zijn plaats moeten hebben.

Dit brengt ons tot een van de grootste uitdagingen voor de nabije toekomst: het **digitaliseren, archiveren en ontsluiten van het erfgoed** van de VRT: zijn beeld- en geluidsfragmenten. In de vorige beheersovereenkomst, voor de periode 2007-2011, werd deze taak apart aan de VRT opgelegd, die daaraan invulling gaf via het DIVA-project.

De SARC pleit voor een **breder** aanpak. De gehele audiovisuele en culturele sector in Vlaanderen zou hierrond kunnen en moeten samenwerken, bijvoorbeeld in een 'Vlaams audiovisueel archief'. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed wijst in zijn advies trouwens op de rol die de Waalse Krook daarbij zou kunnen vervullen: er zijn immers al plannen voor de oprichting van een 'Vlaams Instituut voor Archivering'.

Hierop moet volop en blijvend worden ingezet. De Algemene Raad vraagt dat deze plannen alvast niet worden vertraagd door mogelijke besparingen. Zulk een project heeft immers enkel kans op slagen als daarvoor ook de nodige middelen ter beschikking worden gesteld.

Brussel, 21 december 2010

Iris Van Riet
Algemeen secretaris

Luk Verschueren
Algemeen voorzitter

Advies SARC - Sectorraad Kunsten en Erfgoed

Advies in het kader van de Beheersovereenkomst 2012-2016 tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap

---

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de SARC wordt door Vlaams minister voor media Ingrid Lieten per brief van 12 oktober 2010 om advies gevraagd over de nieuw af te sluiten beheersovereenkomst met de VRT.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed bespreekt de kwestie op zijn vergadering van 9 november 2010 en brengt volgend advies uit.

ADVIES

Inleiding

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed drukt eerst en vooral zijn appreciatie uit voor de VRT. De Vlaamse openbare omroep neemt momenteel een sterke positie in, ook in vergelijking met openbare omroepen in vergelijkbare Europese landen, en het is voor de sectorraad essentieel dat deze positie gevrijwaard blijft.

Specifiek wat het omroepdomein 'cultuur' betreft, wil de sectorraad eveneens zijn algemene tevredenheid uitdrukken. Bij de vorige beheersovereenkomst stelde de toenmalige Raad voor Cultuur⁴ een advies op over de VRT, waarin voor het eerst het idee van een driesporenbeleid werd verwoord:

De raad vindt hier de integrale benadering cruciaal. [...] Ruwweg gezegd kan cultuur op de openbare zender op drie verschillende manieren voorkomen. Er kan naar worden verwezen zonder dat de inhoud ervan wordt uitgediept (een naam bij een kwisvraag, een rechtstreeks uitgezonden prijsuitreiking). Er kan naar worden verwezen, waarbij de inhoud centraal staat maar deze ondergeschikt blijft aan de code van het medium en er naadloos is in ingevoegd (een item in een cultuurprogramma, een item van drie minuten in het nieuws).

Cultuur kan ten slotte aanwezig worden gesteld in haar volle glorie (eigen inhoud, eigen vorm): met een captatie van een theateervoorstelling, een diepgravend interview, de korte flits van een interventie van een mediakunstenaar. (Raad voor Cultuur, 2005)

De sectorraad is verheugd dat deze suggestie zulk een algemene ingang heeft gevonden en dat dit systeem zijn waarde heeft bewezen ondertussen.

---

⁴ Raad voor Cultuur, *Democratie, cultuur, kunst en de VRT*, 2005

1. *Blijvende aandacht en voldoende diversiteit: brede cultuur – kunsten – erfgoed blijvend ondersteunen.*

De sectorraad hoopt dat de geleverde inspanningen (zie inleiding) in de nieuwe beheersperiode geconsolideerd worden en dat er voldoende aandacht blijft voor de verschillende cultuuruitingen in de verschillende sporen, programma's en netten op de VRT, zowel op radio als op televisie.

Deze blijvende aandacht moet een brede waaier aan cultuur omhelzen: zowel populaire als 'moeilijkere' cultuur, zowel kunsten met al zijn deelsectoren als roerend, onroerend en immaterieel erfgoed.

2. *Functies: informeren, documenteren en aanzetten tot participeren*

Cultuur op radio of televisie – en de zekere popularisatie die daarmee gepaard gaat – kan volgens de sectorraad bijdragen tot het creëren van een breder draagvlak.

2.1 Voor de VRT moet een grote rol zijn weggelegd wat betreft het informeren van zijn kijkers en luisteraars over cultuur. Hoewel hiervoor de laatste jaren al heel wat inspanningen zijn geleverd, o.a. via het driesporenbeleid, wijst de sectorraad erop dat er nog veel verbetermogelijkheden zijn wat betreft helderheid en structuur. De verschillende (cultuur) redacties (radio en tv, diverse netten) moeten nog beter samenwerken om het informatieaanbod gestructureerd tot bij de kijker/luisteraar te brengen. Belangrijk is dat het publiek op correcte, aangepaste en voldoende wijze geïnformeerd wordt.

2.2 Daarnaast betekent het brengen van cultuur op radio en televisie ook een vorm van bewaring of documentatie van die cultuuruiting. Later in dit advies gaan we verder in op het belang van archivering, digitalisering en ontsluiting. Hier wil de sectorraad voornamelijk wijzen op de meerwaarde die audiovisuele media kunnen hebben. Een mooie *Goudvis* of een spannende *Monumentenstrijd* vormen tijdsdocumenten, maar evengoed kan het uitzenden van een concert (al dan niet klassiek) heel wat betekenen voor personen die niet aanwezig konden zijn. We pleiten zeker niet voor een nichezender: naast de kwaliteit van de inhoud schuilt de meerwaarde in een correcte en geïnspireerde aanpak van de programmamakers.

2.3 Tot slot zijn de audiovisuele media een grote motor wat betreft het aanzetten tot participeren aan cultuur. Enkele minuten in het nieuws over Monumentendag of een interview met een acteur over een nieuw theaterstuk doen soms wonderen voor de publieksopkomst. Hier waarschuwt de sectorraad dat dit niet alleen mag opgaan voor de meer populaire vormen van cultuur (zie punt 1).

3. *Samenwerkingsmogelijkheden en ontsluiting door culturele instellingen*

3.1 De culturele sector is graag bereid zijn expertise aan te bieden aan de openbare omroep indien gewenst. Dit blijkt ook uit de stakeholdersbevraging die in het kader van de beheersovereenkomst werd uitgevoerd. Toch waarschuwt de sectorraad voor mogelijke systemen van 'co-ownership': de culturele sector is niet noodzakelijk expert op het gebied van media of het maken van goede radio of televisie. Bovendien blijft het de taak van de redacties om keuzes te maken in de thema's die men wil brengen.

3.2 De Sectorraad Kunsten en Erfgoed wil aandacht vragen voor een mogelijk hergebruik van culturele programma's door o.a. culturele instellingen. De cultuurprogramma's zijn vaak zeer goed gemaakt, ze zijn interessant en spreken een breed publiek aan. Er werd hard aan gewerkt door veel mensen, eventueel ook vanuit de culturele sector, en heeft redelijk wat

middelen en inzet gekost. Daarom zou het jammer zijn wanneer het verhaal dat deze programma's vertellen, stopt na de eerste uitzending of herhaling.

De sectorraad vraagt te onderzoeken of een ontsluiting voor culturele organisaties en verenigingen, steden, toeristische diensten etc., bijvoorbeeld op hun website, mogelijk is. In het grotere debat over de rechtenproblematiek, moet deze discussie volgens de sectorraad zijn plaats hebben.

In de discussie over gebruik van de verschillende platformen door de openbare omroep, wenst de Sectorraad Kunsten en Erfgoed in herinnering te brengen dat cultuur een basistaak is voor de VRT die bovendien door weinig andere audiovisuele spelers wordt ingevuld. Daarom vindt de sectorraad dat cultuur een uitzonderingspositie kan en moet bekleden.

4. Digitaliseren, archiveren en ontsluiten van erfgoed van groot belang

Al vele jaren staat het grote belang van het VRT-archief buiten kijf. In de vorige beheersovereenkomst werd daarvoor een extra archiveringstaak aan de VRT opgelegd, die ze invulde door het DIVA-project. De gigantische kosten die een dergelijk project met zich meebrengt, kan niet gefinancierd worden binnen de bestaande budgetten: archiveren mag niet ten koste gaan van creatieve producties (zowel informatie als cultuur). Dit dwingt tot een andere aanpak, waarbij in de eerste plaats extra middelen moeten worden voorzien.

De sectorraad wil van de gelegenheid gebruik maken om een bredere problematiek aan et snijden: ook bij de commerciële en regionale omroepen en eventuele andere spelers is er even belangrijk audiovisueel materiaal voor handen. Ook hier stelt zich het probleem van archiveren en ontsluiten. De sectorraad vindt dit een belangrijk aandachtspunt.

De sectorraad vraagt na te gaan welke rol de Waalse Krook kan spelen en welke middelen daarvoor vrij kunnen worden gemaakt. Deze multimediale site wil ruimte bieden aan o.a. een nog op te richten 'Vlaams instituut voor Archivering'. In hun kandidatuur voor deze taak verwijst de Waalse Krook o.a. naar het Nederlandse 'Instituut voor Beeld en Geluid' als goed voorbeeld. Voor Vlaanderen is door IBBT-UGent een belangrijke aanzet gegeven voor de oplossing van de problematiek met het project 'Bewaring en Ontsluiting van Multimediale Data in Vlaanderen', kortweg BOM-VI. De vele partners in het project, waaronder de openbare en de grote commerciële en regionale omroepen, zouden daarbij al een consensus bereikt hebben over een model voor een Vlaams Instituut voor de archivering en ontsluiting van het audiovisueel erfgoed.

5. VRT motor voor creatieve innovatie en ondersteuning sector

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed steunt de vraag voor een openbare omroep die een motor is voor creatieve innovatie en de ondersteuning van de Vlaamse creatieve sector. De VRT kan daarbij de lat hoger leggen dan andere spelers op de markt. Zo kan de VRT een positieve spiraal op gang trekken en daardoor ook werk creëren voor de sector.

Daarbij is het van ondergeschikt belang of dit doel bereikt wordt door interne dan wel externe medewerkers of productiehuizen. De tijd van de VRT als 'kweekvijver' voor talent ligt misschien achter ons, maar de VRT blijft een belangrijke rol spelen, zonder deze rol te willen institutionaliseren.

Advies SARC - Sectorraad Sociaal-Cultureel
Werk**BEHEERSOVEREENKOMST 2012-2016**
VLAAMSE OVERHEID – OPENBARE OMROEP

Ingrid Lieten, Vlaams minister van Media, vroeg het advies van de sectorraad Sociaal-cultureel Werk over de op te maken beheersovereenkomst 2012-2016 tussen de Vlaamse overheid en de openbare omroep.

De Sectorraad voor Sociaal-Cultureel Werk had op zijn plenaire vergadering van 18 november 2010 een gesprek over de toekomstige beheersovereenkomst met David Stevens, voorzitter van de sectorraad Media.

De Sectorraad voor Sociaal-Cultureel Werk bracht op zijn plenaire vergadering van 18 november 2010 het volgende advies uit.

De SCW-Raad verwijst naar zijn vraag in het Memorandum 2009-2014 van de SARC.

9.1. De sectorraad vraagt de Vlaamse overheid om in de beheersovereenkomst met de openbare omroep voldoende zendtijd te bepleiten voor het sociaal-cultureel werk.

Invulling

Sociaal-cultureel werk is een integrerend onderdeel van cultuur. Cultuur moet in de ruimste zin worden bekeken, en is nauw verbonden met andere *omroepdomeinen*, zoals informatie, kennis en ontspanning. Cultuur omvat bijvoorbeeld ook film of gastronomie .

Warme samenleving

De sociaal-culturele sector vraagt dat menselijke solidariteit, als *warme* onderstroom in onze *kille* samenleving, een rode draad wordt doorheen de programmering van de openbare omroep.

Inhoudelijke vs financiële inbreng

Culturele initiatieven op de openbare omroep stranden vaak op de financiële inbreng van de partners. Culturele programma's als *de Canvascollectie* doen voor inhoudelijke inbreng een beroep op culturele vzw's of lokale besturen, die daarvoor graag hun medewerking verlenen. Maar vaak wordt van die partners ook een financiële input verwacht, die hun mogelijkheden overstijgt. Een programma als *Klara in de Stad* is daardoor teloorgegaan. City marketing is voor de cultuursector niet haalbaar.

Jeugd

In zijn advies van 1 december 2010 geeft de Vlaamse Jeugdraad zijn aandachtspunten op voor de nieuwe beheersovereenkomst, vanuit het oogpunt van kinderen en jongeren. De Vlaamse Jeugdraad adviseert expliciet om de doelgroep jongeren beter te bedienen. De SCW-Raad onderschrijft de aandachtspunten die de Vlaamse Jeugdraad naar voren schuift.

Sport

De SCW-Raad kan niet om de vaststelling heen dat de openbare omroep actief deelneemt aan het opbod rond sportieve uitzendrechten, ook al geldt dat maar voor een beperkt aantal sporten. Cultuur daarentegen, moet net als de kleinere sporten, zelf betalen om op televisie te komen. Bovendien riskeert een groot deel van het cultuuraanbod achter de fameuze Rode Knop te verdwijnen, waardoor het enkel voor digitale kijkers toegankelijk is. De openbare omroep, die met gemeenschapsgelden werkt, moet in het kader van zijn educatieve opdracht, verplicht worden om alle potentiële kijkers een ruim cultuuraanbod te garanderen. Cultuurprogramma's kunnen niet met dezelfde logica worden gefinancierd als sportprogramma's. Heel het financieringsmodel van de openbare omroep neigt trouwens naar commercialisering. Die ontwikkeling is nefast voor het cultuuraanbod.

Frie De Greef, *voorzitter van de Raad voor Sociaal-cultureel Werk*
Dirk Verbist, *ondervoorzitter*
Lieven De Clercq, *secretaris*

Advies SARC - Vlaamse Sportraad

BEHEERSOVEREENKOMST VRT 2012-2016

Ingrid Lieten, Vlaams minister van Media, vroeg advies van de Vlaamse Sportraad naar aanleiding van de opmaak van de beheersovereenkomst 2012-2016 tussen de Vlaamse overheid en de openbare omroep.

De Vlaamse Sportraad had op zijn plenaire vergadering van 14 december 2010 een gesprek over de beheersovereenkomst met Hilde van den Bulck, ondervoorzitter van de Sectorraad Media.

De Vlaamse Sportraad bracht op zijn plenaire vergadering van 14 december 2010 het volgende advies uit.

Een aantal paragrafen uit vorige adviezen, aan Johan Sauwens uit 2001 en aan Norbert De Batselier en Geert Bourgeois uit 2005, zijn nog steeds even actueel en worden daarom hernomen.

De Vlaamse Sportraad verwijst om te beginnen naar zijn voorstellen in het Memorandum 2009-2014 van de SARC.

14. Media

14.1. De (nieuwe) media moeten worden ingezet ten bate van de sportpromotie.

14.2. De openbare omroep, die met gemeenschapsgeld werkt, moet actief en blijvend aan sportpromotie doen, met aandacht voor alle sporten, ook de minder bekende. Dat behoort tot de educatieve rol van een openbare omroep. De regionale zenders kunnen model staan.

14.3. Er moet een nieuw wervend sportprogramma op televisie komen, als opvolger van Vlaanderen Sportland. Damessport en sport voor gehandicapte personen moeten op TV kansen krijgen, net als de kleine en minder bekende sporten.

Situering

De Vlaamse Sportraad wijst er op dat de Vlaamse sport in de Vlaamse media onvoldoende aan bod komt. Met name de VRT en VTM zijn bijna uitsluitend in voetbal en wielrennen geïnteresseerd. Vlaamse kampioenschappen, damessport, ... het is zelden of nooit te zien. Zelfs kijksporten als basketbal moeten voor de uitzending van wedstrijden soms naar Wallonië uitwijken.

Kerntaken

De manier waarop de VRT zijn kerntaken invult, beantwoordt in geringe mate aan de verwachtingen die de Vlaamse Sportraad ten aanzien van de publieke omroep heeft. De Vlaamse Sportraad betreurt de nogal enge visie van de publieke omroep op de sport.

De sport wordt in velerlei aspecten tekortgedaan. Tal van sporten en evenementen blijven in de kou staan. De aandacht voor het Vlaamse sportgebeuren is zo goed als onbestaande.

Het sportaanbod, in Vlaanderen en daarbuiten, kende de voorbije jaren een enorme groei en diversificatie. Steeds meer mensen komen, letterlijk, in beweging. Het sportaanbod van de publieke omroep daarentegen, verschaalt. De democratisering van de sport is aan de publieke omroep voorbijgegaan. Honderdduizenden sporters krijgen niet de informatie en de beelden waar ze recht op hebben.

De sportieve taakomschrijving van de Vlaamse openbare omroep kan daarom luiden: informeren over en duiden, stimuleren en promoten van sportbeleving en sportbeoefening in ruime zin, van breedtesport tot topsport, met oog voor het hele diverse Vlaamse sportlandschap. Nog een heel eind te gaan dus, van de huidige enge en verschralende benadering van enkele sportdisciplines en de veronachtzaming van tal van andere sporten en evenementen. De openbare omroep moet ook worden ingezet in de strijd tegen inactiviteit en sedentarisme, vanuit een gezondheidsperspectief.

Brede sportvisie

De Vlaamse Sportraad pleit voor een zo breed mogelijke sportvisie, met de grootst haalbare variatie in het aanbod. De breedtesport verdient evengoed een plaats op de openbare omroep als de wedstrijdsport en de topsport. Bovendien moeten alle sporten aan bod komen, ook die met minder status of commerciële uitstraling, ook de damessport en de gehandicaptensport. De aandacht moet gelijkmatiger over alle sporten worden verdeeld, ook in de topsport. Een vaak gehoord argument voor de ondersteuning van topsport, is de voorbeeldfunctie. Geen enkele topsporter kan een voorbeeldfunctie waarmaken, als zijn of haar sport niet op het scherm komt.

Vraag en aanbod

Sommige sporten (voetbal, wielrennen, ...) worden in de media gevraagd, (bijna alle) andere zijn vragende partij. Het resultaat is dat sommige worden betaald om op TV te komen, terwijl de meeste daar zelf moeten voor betalen. Met het geld van de betalers wordt bijvoorbeeld het voetbalcontract gefinancierd.

Gemeenschapsgeld

De VRT werkt grotendeels met gemeenschapsgeld. Het is dus zijn plicht om aandacht te hebben voor wat er in Vlaanderen leeft. Het kan niet dat de Vlaamse overheid nog extra zou moeten betalen om op haar eigen zender aan bod te komen. Vooral niet omdat dezelfde zender steeds weer contracten afsluit met één bepaalde bond. Overigens is dit één van de verdoken geldstromen naar de sport.

Er moet op korte termijn een heroriëntering komen van het gemeenschapsgeld dat de VRT toegeschoven krijgt. Trouwens, de Vlaamse regering verplicht de VRT om een aantal programma's uit te zenden, zonder aandacht voor de kijkcijfers. Waarom zou dat voor de sport niet kunnen? Met minder populaire sporten kun je trouwens ook goede kijkcijfers halen, mits er een zekere regelmaat is.

Gelijke behandeling

Doorzichtigheid is geboden inzake uitzendrechten en uitzendkosten. Het kan niet dat de openbare omroep, die overwegend met gemeenschapsgelden werkt, fabelachtige bedragen veil heeft om uitzendrechten voor bepaalde sporten te kopen, terwijl andere sporten voor elke minuut zendtijd moeten betalen. Elke sport van eigen bodem moet recht hebben op een pakket gratis zendtijd. Het is bijvoorbeeld wenselijk dat de openbare omroep kosteloos de rechtstreekse uitzending verzorgt van de belangrijkste Vlaamse kampioenschappen. De

uitreiking van de Vlaamse Sportprijzen moet ten minste evenveel aandacht krijgen als de unitaire trofeeën. Een beperkte, wendbare begeleidingscommissie, waarin de sportwereld is vertegenwoordigd, kan de gang van zaken opvolgen.

Promotie

De minister zou een budget vrij moeten maken om de sport via de media te promoten. Dat geld kan bijvoorbeeld dienen om ruimte op TV te kopen. Een investering met een snelle return. Media-aandacht trekt niet alleen nieuw sporters aan, maar ook nieuwe sponsors. Sponsors vragen trouwens niet noodzakelijk live-uitzendingen. Het is voor hen vaak interessanter om enkele keren op TV te komen gedurende enkele minuten.

Komt de gevraagde ruimte er, zullen de betrokken sporten nog een *modus vivendi* moeten vinden om ze in te vullen.

Wat Toerisme Vlaanderen voor het toerisme in Vlaanderen doet, zou het Bloso voor de Vlaamse sportwereld moeten doen. Misschien moeten niet enkel de middelen van de VRT geheroriënteerd worden, maar ook die van het Bloso. Het zou een onderdeel van het Bloso-sportpromotiebeleid én van het Bloso-topsportbeleid moeten zijn om de Vlaamse sport in de media te brengen. Had het Bloso een eigen marketing- en promotiedienst, kon die voor deze problematiek een businessplan opstellen.

Ook voor de Vlaamse Sportfederatie is hier een rol weggelegd. Ze zou de sportfederaties kunnen polsen over hun bereidheid voor gezamenlijke actie.

Samenwerking

Er moet gestreefd worden naar een nauwe samenwerking (onder de vorm van samenwerkingsovereenkomsten eventueel gekoppeld aan een financiële regeling) met de regionale zenders wat betreft de uitwisseling van beeldmateriaal, promotie en de bekendmaking van lokale sportbeleving en regio-gebonden sporten.

Sportiviteit

De sport moet positief worden benaderd, met het accent op de sportiviteit. Incidenten moeten worden gerapporteerd, maar niet onnodig uitvergroet. De schandaalsfeer die bij elke dopingkwesitie wordt aangewakkerd, bijvoorbeeld, doet de beeldvorming rond sport en vooral topsport, geen goed.

Bewustmaking

De fysieke conditie van de gemiddelde Vlaming blijft achteruitgaan. Reden waarom het sportaanbod van de openbare omroep zich niet mag beperken tot passieve sportbeoefening. Het sportaanbod op televisie moet bijdragen tot de sportieve bewustmaking, door gezonde sportbeoefening te promoten. Sportstimulerende programma's zijn nodig, voor diverse doelgroepen. Zoveel mogelijk mensen in beweging en aan het sporten krijgen, daar draait het om. Sport als lifestyle, gekoppeld aan het gezondheidsaspect.

Vlaanderen Sportland

De behoefte aan programma's waarin minder gekende en minder mediagenieke sporten, positief in beeld worden gebracht en becommentarieerd, is reëel. Zulke programma's moeten ook informatie en duiding brengen over wat in de klassieke sportverslaggeving niet of nauwelijks aan bod komt: regelgeving, vrijwilligerswerk, verzekering, medische aspecten zoals preventie van sportletsels en doping, ...

Een programma van het genre *Vlaanderen Sportland* dient hernomen te worden.

Sportzender

Mocht er binnen de openbare omroep een permanente sportzender komen, mag de aandacht niet uitsluitend naar de klassieke kijksporten gaan. Een aanzienlijk deel van de

zendtijd moet voor andere sporten voorbehouden blijven die in Vlaanderen worden beoefend. Uiteraard zonder financiële consequenties voor de betrokken Vlaamse sportfederaties.

Commerciële belangen

Op heel de publieke omroep is er geen enkel team dat zo de commerciële toer opgaat als de sportredactie. Men kan zich afvragen wiens belangen hier worden gediend: die van de sportliefhebber of die van het kringetje grote voetbal- en wielclubs — en vooral hun sponsors. Wat zou de Vlaamse overheid ervan denken mochten buiten de sport, uit de cultuurwereld bijvoorbeeld, uitsluitend commerciële evenementen op de kijkers worden afgevuurd? Zou de publieke omroep daar zonder probleem handenvol gemeenschapsgeld voor neer mogen tellen?

De Vlaamse Sportraad adviseert dat de mogelijkheid wordt onderzocht voor gezamenlijke contracten door meerdere zenders bij grote sportevenementen.

Heroriëntering

Samengevat vindt de Vlaamse Sportraad het een fundamentele culturele en educatieve taak van de publieke omroep om het brede sportlandschap in beeld te brengen en de Vlaming meer sportminded en sportactief te helpen worden, los van economische, commerciële of kijkcijfermotieven. De positieve rol die de media in de sportpromotie kunnen en moeten spelen, verantwoordt een heroriëntering van de gemeenschapsgelden die naar de publieke omroep vloeien.

Uit de publieksbevraging, die in voorbereiding van het advies van de Sectorraad Media van de SARC werd besteld en die door mevrouw Hilde van den Bulck aan de Vlaamse Sportraad werd voorgesteld, blijkt een tweevoudig profiel. Naast sportliefhebbers die meer sport op TV willen stelt een groot aantal bevrageden dat er een teveel aan sportaanbod op TV is. Dit kan vooral te wijten zijn aan een te grote eenzijdigheid en een verzadiging van het aanbod met een klemtoon op commercieel voetbal en wielrennen zowel via wedstrijden als via randprogramma's. Net door deze verschraling en versmalling van het sportaanbod op TV kan de bredere interesse en het draagvlak voor sportberichterijking verkleinen. De Vlaamse Sportraad vindt het de prioritaire taak van de openbare omroep om over de brede sport- en beweegcultuur te berichten. De verschraling en de versmalling van de berichterijking en van de inzet van de middelen belemmert deze taak.

Bart Vanreusel, *voorzitter van de Vlaamse Sportraad*
Line Dumoulin, *ondervoorzitter*
Lieven De Clercq, *secretaris*